

Nařízení vlády č. 37/1954 Sb.

Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1954-37>

Částka	23/1954
Platnost od	22.09.1954
Účinnost od	01.04.1955
Zrušeno k	01.07.1964 (132/1964 Sb.)

Minulé znění 01.07.1958 - 30.06.1964

37.

Vládní nařízení

ze dne 12. února 1954,

jímž se vydává železniční přepravní řád

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 24 odst. 1 zákona č. 97/1950 Sb., o drahách:

ŽELEZNIČNÍ PŘEPRAVNÍ ŘÁD

ČÁST PRVNÍ

Všeobecná ustanovení

§ 1

Základní povinnost drah

Základní povinností drah je splnit státní plán přepravy zboží a cestujících.

§ 2

Povinnost drah a přepravců

Dráhy a přepravci jsou povinni organisovat a provádět plánované přepravy s nejmenším nákladem věcných přepravních prostředků a zajistit neporušenost zboží.

§ 3

Základní ustanovení železničního přepravního řádu

Železniční přepravní řád (dále jen "řád") stanoví způsob plnění státního plánu přepravy a upravuje práva, povinnosti a odpovědnost drah, které přepravy provádějí, jakož i organisací a občanů, kteří železniční přepravy používají.

§ 4

Rozsah platnosti řádu

(1) Tento řád platí pro přepravu zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin na celostátních drahách pro veřejnou přepravu. Pro přepravu na místní dráze platí tento řád pouze tehdy, nebyl-li pro ni vydán zvláštní přepravní řád. Pro mezinárodní přepravu platí řád jen potud, pokud není upravena zvláštními předpisy.

(2) Přeprava zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin po tratích drah pro neveřejnou přepravu se provádí podle předpisů platných pro tyto dráhy.

(3) Přeprava zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin po drahách, které jsou ve stavbě, se provádí až do konečného odevzdání těchto drah do provozu podle zvláštních předpisů, které vydá ministr dopravy.

§ 5

Stanice otevřené k přepravním úkonům

Dráhy přijímají k přepravě zboží a vypravují cestující, cestovní zavazadla a spěšniny ve stanicích a do stanic otevřených pro žádanou přepravu. Seznam těchto stanic, jakož i směrnice pro zřizování, činnost a zrušování stanic vydá ministr dopravy.

§ 6

Sdružená přeprava

Přeprava zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin za účasti jiných dopravních podniků se provádí podle předpisů o sdružené přepravě.

§ 7

Přepravně zasilatelské úkony drah

(1) Dráhy jsou oprávněny organisovat dodávání zboží, cestovních zavazadel a spěšnin až k příjemci (do skladu a pod.).

(2) Dráhy jsou oprávněny provádět přepravně zasilatelské úkony a zřizovat za tím účelem přepravně zasilatelské kanceláře. Podrobné předpisy o přepravně zasilatelských kancelářích a o obstarávání přepravně zasilatelských úkonů drahami vydá ministr dopravy.

(3) Ministr dopravy může stanovit zvláštní způsob pro přejímání zboží drahami od jiných přepravně zasilatelských podniků a pro odevzdávání zboží těmto podnikům.

§ 8

Tarify pro přepravu zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin

Podrobnější ustanovení o přepravě zboží, cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin, o úplatě za přepravu, o poplatcích za vedlejší úkony a o tarifních vzdálenostech obsahují předpisy (tarify), uveřejňované v rozsahu a způsobem, který stanoví ministr dopravy nařízením.

ČÁST DRUHÁ

Přeprava zboží

§ 9

Plánování přepravy na drahách

(1) Dráhy přijímají zboží k přepravě podle plánu.

(2) Roční plány přepravy sestavuje pro celou železniční síť ministerstvo dopravy a schvaluje je vláda jako součást státního plánu rozvoje národního hospodářství. Čtvrtletní plány přepravy s rozvržením na jednotlivé měsíce schvaluje ministr dopravy, řídě se při tom ročním plánem přepravy.

(3) Při ministerstvu dopravy a u náčelníků drah jsou zřízeny jako poradní orgány pro věci železniční přepravy stálé poradní sbory. Poradní sbor při ministerstvu dopravy se skládá ze zástupců ústředních úřadů, poradní sbory u náčelníků drah ze zástupců dopravních odborů rad krajských národních výborů a zástupců hospodářských organizací; podrobnosti upraví statuty těchto poradních sborů, které vydá ministr dopravy.

(4) Směrnice pro sestavování plánů přepravy vydávají ministr-předseda státního úřadu plánovacího a ministr dopravy podle pokynů vlády.

§ 10

Rozdělení plánu přepravy podle zboží

Plán přepravy se sestavuje podle skupin zboží stanovených směrnicemi (§ 9 odst. 4).

§ 11

Plánování zboží na vozy

Plán přepravy vyjadřuje normu přeprav počtem vozů pro každou skupinu zboží.

§ 12

Přidělování plánovaných norem přeprav

(1) Podle měsíčního plánu přepravy se přiděluje každému odesíteli měsíční plánovaná norma přeprav zboží.

(2) Měsíční plánovanou normu přeprav zboží přiděluje náčelník dráhy podle schváleného plánu přepravy, a to po předchozím projednání ve stálém poradním sboru pro věci železniční přepravy.

(3) Měsíční plánovanou normu přeprav zboží v kusových zásilkách rozděljuje pro odesílatele náčelník dráhy, a to po předchozím projednání ve stálém poradním sboru pro věci železniční přepravy.

(4) Odesílatelé zboží určují přímo odesílací stanice a stanice určení.

§ 13

Zákaz nevhodných přeprav

(1) Ministerstvo dopravy a správy drah jsou oprávněny vyloučit z plánů předložených odesílateli ty přepravy, které způsobují nevhodné využití provozních prostředků drah (křížující se přepravy, zbytečně daleké přepravy a přepravy na příliš krátké vzdálenosti). Je-li toho třeba, stanoví vláda nejzazší vzdálenost pro přepravu některých druhů zboží.

(2) Kdo zavíná nevhodné použití přepravy, odpovídá za to podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 14

Normy pro přepravu zboží v kusových zásilkách

Zboží v kusových zásilkách se přijímá k přepravě v mezích zvláštních denních norem, stanovených náčelníkem dráhy. Na účet těchto norem se zajišťuje také nakládání kusových zásilek drahou do vozů určených pro takové zboží.

§ 15

Přijímání zboží k přepravě v kusových zásilkách

(1) Zboží v kusových zásilkách se přijímá k přepravě po předchozí ohlášce odesílatele podle osobního rozhodnutí náčelníka stanice.

(2) Kusové zásilky musí být ohlášeny předem, a to nejdříve 5 dnů a nejpozději den před

přivezením zboží. Postup pro přejímání těchto ohlášek stanoví náčelník dráhy, který pro kusové zásilky každý měsíc určuje také druhy zboží, jež se mají přijímat k přepravě přednostně.

(3) V zájmu řádného využívání vozů může ministr dopravy příjem kusových zásilek k přepravě omezit nebo zastavit, je-li o přepravu těchto zásilek postaráno jinak.

§ 16

Využívání plánovaných norem přepravou zboží v kusových zásilkách

(1) Odesílatel je oprávněn využít normu přeprav, která mu byla přidělena (§ 12 odst. 1 a 2), přepravou zboží v kusových zásilkách; tyto zásilky se zahrnují do měsíčního plánu přepravy.

(2) V takovém případě smí odesílatel naložit do jednoho vozu zásilky pro různé stanice určení, běží-li vůz do první vykládkové stanice alespoň 100 km; náčelník dráhy je oprávněn stanovit kratší vzdálenost.

§ 17

Plánované normy překládky zboží v přímé sdružené železniční a vodní dopravě

(1) V měsíčních plánech přepravy po železničních tratích a po vodě se určují zvláště pro každou dráhu a pro každý plavební podnik plánované normy pro překládku zboží v přímé sdružené železniční a vodní dopravě.

(2) Všechno zboží v přímé sdružené železniční a vodní dopravě, počítajíc v to i zboží, které se přijímá k překládce v malých množstvích, se překládá v rámci těchto norem.

(3) Plánované normy překládky zboží, které byly pojaty do měsíčních plánů přepravy, rozdělují náčelníci drah a vedoucí plavebních podniků mezi překladištní stanice a přístavy.

(4) U zboží, které přechází z lodi na dráhu, přiděluje v rámci schváleného plánu přepravy pro plavební podnik každému přístavu měsíční normu překládky náčelník dráhy po dohodě s vedoucím plavebního podniku.

(5) U zboží, které přechází z dráhy na loď, přiděluje v rámci schváleného plánu přepravy pro dráhu každé překladištní stanici měsíční normu překládky vedoucí plavebního podniku v dohodě s náčelníkem dráhy.

(6) Směrnice pro překládku zboží, přichystání a využití vozů a lodního prostoru, jakož i pro využití skladištních místností a otevřených skládek, vydají pro každou překladištní stanici po vzájemné dohodě vedoucí služebny plavebního podniku v přístavu a náčelník překladištní stanice.

(7) Podrobné předpisy o přímé sdružené železniční a vodní dopravě vydá ministr dopravy, který též stanoví, na které překladištní stanice a přístavy se ustanovení odstavců 1 až 6 vztahují a od kterého dne.

§ 18

Přeprava zboží ve vozech náležejících přepravním a pronájem vozů

(1) Přeprava zboží ve vozech náležejících přepravním nebo ve vozech jimi najatých se do plánu přepravy nezahrnuje.

(2) Takovou přepravu povoluje náčelník dráhy podle dané provozní a přepravní výkonnosti drah.

(3) Zakazuje se pronajímat přepravním vozům z vozového parku přiděleného dráze pro splnění plánu přepravy.

§ 19

Pětidenní přihlášky nakládky zboží

(1) Nakládka zboží podle měsíčního plánu přepravy se provádí buď způsobem stanoveným přímo

v plánu nebo v rámci plánu způsobem stanoveným zvláštními úmluvami mezi náčelníkem dráhy a odesilatelem.

(2) Aby bylo dosaženo lepšího souladu v pracích stanic a závodů pro splnění plánu přepravy, je odesílatel povinen předložit náčelníku stanice přihlášku nakládky zboží nejpozději 3 dny před každým nastávajícím pětidenním obdobím a rozvrhnout nakládku na jednotlivé kalendářní dny tohoto období; pětidenní období obsahují též dny pracovního klidu a stanoví je ministr dopravy.

(3) Náčelník stanice určuje každému odesilateli den, kdy má nakládat. Pro kusové zásilky může určit náčelník stanice den nakládky až při přivezení zboží (§ 15).

§ 20

Zákaz nakládky zboží pro určité směry

Při událostech živelního rázu nebo při velkých nehodách, které měly za následek přerušení dopravy, je náčelník dráhy oprávněn vydat zákaz nakládky zboží pro určité směry. O tom musí být ihned zpraveno ministerstvo dopravy, které také stanoví dobu platnosti zákazu. V jiných případech může vydat zákaz nakládky pouze ministr dopravy; tento zákaz nakládky na dobu delší pěti dnů může však vydat jen se souhlasem předsedy vlády. O opatření ministra dopravy musejí být okamžitě zpraveny zúčastněné ústřední úřady.

§ 21

Změna odesílací stanice

Změna odesílací stanice určené plánem přepravy je povolena jen v obvodu správy dráhy, nadřízené odesílací stanici, žádá-li o to odesílatel a souhlasí-li náčelník odesílací stanice určené plánem přepravy; žádost musí dojít náčelníkovi odesílací stanice nejpozději dva dny před počátkem pětidenního období.

§ 22

Změna normy přeprav určené plánem, změna druhu zboží a druhu vozů. Nadměrná přihláška nakládky zboží

(1) Zvětšit nebo zmenšit normu přeprav určenou měsíčním plánem přepravy se zakazuje. Záměnu zboží určitého druhu zbožím jiného druhu může dovolit náčelník stanice. Zaměnit druh vozu určený plánem za vůz jiného druhu může pro nakládku dovolit náčelník stanice; nahradit kryté vozy otevřenými je však dovoleno jen u zboží, pro které je takový způsob přepravy dovolen příslušnými předpisy.

(2) Kdo zavíní uplatnění nadměrných nároků na přepravu nebo soustavně nepřihlašuje k nakládce zboží obsažené v plánu přepravy, odpovídá za to podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 23

Soustředění nakládky

(1) Odesílatelé a dráha jsou povinni plnit měsíční plán přepravy co nejrovnoměrněji. Dráha je však oprávněna, bude-li mít odesílatel dostatek zboží pro nakládku, v rámci stanoveného celkového plánu přepravy soustředit nakládku pro utvoření ucelených vlaků a zhuštěných přeprav, jakož i neúplnou nakládku doplnit podle plánu.

(2) Při přidělení měsíční plánované normy přeprav stanoví náčelník dráhy počet ucelených vlaků; tento počet je pro odesílatele závazný. Plán tvoření ucelených vlaků podle směrů stanoví náčelník dráhy po dohodě s odesilatelem.

(3) Soustředění nakládky pro utvoření zhuštěných přeprav a pro doplnění neúplné nakládky provádí náčelník dráhy; přitom je povinen přihlídnout k nejvyšší technické výkonnosti nakládacích míst odesílatele. Nakládku zboží lze soustředit až do dvojnásobku denní plánované průměrné

normy, činí-li tato norma nejvýše 20 vozů, jinak nejvýše do jedenapůlnásobku denní průměrné normy.

(4) Soustředění nakládky, které přesahuje hranice uvedené v odstavci 3, může být provedeno jen s předchozím souhlasem odesilatele.

(5) O zamýšleném soustředění nakládky v nastávajícím pětidenním období zpraví dráha odesilatele 24 hodin před započítáním tohoto období.

(6) O přichystání vozů nad denní normu stanovenou plánem přepravy zpraví stanice odesilatele nejpozději do 14. hodiny dne, který předchází den přichystání vozů.

(7) Vozy, které dráha nepřichystala včas podle plánu přepravy, které však do konce měsíce nahradila, se započítávají dráze do splnění měsíčního plánu přepravy pro příslušného odesilatele.

(8) Vozy, které dráha přichystala nad plánovanou normu bez zpravení odesilatele a které odesílatel nenaložil, se dráze do splnění plánu přepravy nezapočítávají.

§ 24

Dovoz zboží do stanice přede dnem určeným pro nakládku

Náčelník stanice může povolit, pokud k tomu stačí skladovací prostory určené k ukládání podávaného zboží, aby zboží bylo přivezeno do stanice přede dnem určeným pro nakládku (§ 19 odst. 3).

§ 25

Pozemky drah pro ukládání zboží

Dráha může přenechat přepravci volné části staničních pozemků, aby jich dočasně užíval pro ukládání zboží. Zboží, které je na těchto pozemcích uloženo, se nepokládá za zboží přijaté drahou k přepravě; dohled na ně přísluší přepravci.

§ 26

Podej zboží ze skladovacích prostorů přepravců

Podej zboží k přepravě ze skladovacích prostorů přiléhajících ke stanicím a náležejících přepravcům upravují předpisy, které vydá ministr dopravy.

§ 27

Vyhlášení zákazu nakládky

(1) Byla-li nakládka pro určité směry nebo do určitých stanic zakázána (§ 20 a § 49 odst. 1 písm. b), vydají náčelníci drah stanicím rozkaz o zastavení příjmu zboží určeného pro tyto směry nebo stanice.

(2) Zastavení příjmu zboží oznámí stanice vyhláškou, kterou vyvěsí u nákladní pokladny ihned, jakmile dojde rozkaz náčelníka dráhy, vždy však nejpozději 6 hodin před zastavením příjmu zboží.

(3) Vyhlášky o zastavení příjmu zboží zapisuje stanice do zvláštního záznamníku.

§ 28

Přeprava zboží oklikou

(1) Zboží přijaté k přepravě se přepravuje nejkratší cestou.

(2) Vzniknou-li obtíže v přepravě zboží po nejkratší cestě, nebo je-li toho třeba pro nejúčelnější využití přepravních prostředků, mohou být stanoveny nutné okliky podle směrnic, které vydá ministr dopravy.

(3) Vláda stanoví, kdy a které zboží je nutné přepravovat místo drahou po vodě.

§ 29

Nákladní list. Doba přijetí zboží k přepravě

- (1) Zároveň se zbožím podávaným k přepravě odevzdá odesílatel dráze nákladní list, který zboží doprovází po celé jeho přepravní cestě. Zboží se pokládá za přijaté k přepravě, jakmile je odesílací stanice přijala zároveň s nákladním listem a odesílatel zaplatil částky, které musí být zaplacený při podeji zboží k přepravě.
- (2) Dobu přijetí zboží k přepravě potvrdí stanice otiskem datového razítka na nákladním listu.
- (3) Předpisy o používání nákladního listu a listin, které jej nahrazují, vydá ministr dopravy.

§ 30

Sepisování nákladního listu odesílatelem. Odpovědnost za zápis v nákladním listu

- (1) Nákladní list sepisuje a podepisuje odesílatel. Odesílají-li zboží úřady, podniky nebo organizace, musí být v nákladním listu kromě označení nebo razítka odesílatele zapsáno jméno odesílatelova zaměstnance, který nákladní list podepisuje.
- (2) Nákladní list musí znít na jméno určitého příjemce zboží (adresáta).
- (3) Za správnost svých zápisů v nákladním listu odpovídá odesílatel (§§ 76 a 77).
- (4) Dráha je oprávněna přezkoumat správnost těchto zápisů.
- (5) Žádá-li o to odesílatel, vydá mu stanice stvrzenku o přijetí zboží k přepravě.

§ 31

Obal, stav a označení zboží

- (1) Vyžaduje-li zboží obalu, aby bylo chráněno před ztrátou nebo poškozením za přepravy, musí být podáno k přepravě v řádném obalu, který zajišťuje naprostou neporušenost zboží.
- (2) Je-li takové zboží podáváno k přepravě bez obalu nebo s obalem nedostatečným nebo neodpovídajícím povaze zboží, je dráha povinna příjem zboží odmítnout. Žádá-li o to odesílatel, sepíše se o odmítnutí zboží zápis; opis zápisu se vydá odesílateli.
- (3) Je-li podáváno zboží k přepravě v obalu, který má jen takové vady, pro které nehrozí zřejmé nebezpečí ztráty nebo poškození zboží za přepravy, může dráha přijmout zboží k přepravě, avšak jen s podmínkou, že v nákladním listu a ve stvrzence o přijetí zboží k přepravě bude učiněn záznam o vadách obalu. Záznam v nákladním listu učiní odesílatel a je povinen jej podepsat. Cenné zboží musí být podáno k přepravě vždy v řádném obalu; dráha proto odmítne jeho přijetí, i když obal má jen takové vady, pro které nehrozí nebezpečí ztráty nebo poškození zboží.
- (4) Stejně se ověří vadný stav zboží, které nevyžaduje obalu, je-li vadný stav zjištěn při přijímání zboží.
- (5) Ministerstvo dopravy může stanovit, kdy je nutno kromě záznamu v nákladním listu sepsat též zápis.
- (6) Odesílatel je povinen označit zboží, které podává k přepravě; podrobnosti a výjimky z povinnosti označovat zboží stanoví ministr dopravy.

§ 32

Zjišťování váhy zboží podávaného k přepravě

- (1) Odesílatelé odevzdávají dráze a dráha od nich přijímá k přepravě zboží podle váhy, a stanoví-li to se zřetelem k povaze zboží ministr dopravy, podle kusů. Nejsou-li váhy, může být váha zjištěna odhadem.
- (2) U zboží, které je nakládáno ze skladišť stanice nebo na kolejích stanice, zjišťuje váhu dráha; u

zboží, které je nakládáno na vlečkách, na složištích odesílatelů nebo na jiných místech, která nejsou určena pro všeobecné používání, zjišťuje váhu odesílatel nebo po dohodě s odesílatelem dráha.

(3) Přísluší-li dráze zjistit váhu zboží, vyznačí váhu v nákladním listu dráha; jinak vyznačí váhu odesílatel.

(4) Dráha je oprávněna přezkoumat váhu zboží, kterou udal odesílatel. Pokud dráha váhu zboží udanou odesílatelem nepřezkoušela a nevyznačila v nákladním listu, není údaj váhy důkazem proti dráze.

(5) Ministr dopravy může určit stanice, ve kterých je zboží přijímáno k přepravě pouze podle váhy udané odesílatelem v nákladním listu; rovněž může stanovit seznam zboží, které je přijímáno k přepravě jen podle váhy takto udané.

§ 33

Povinnost dráhy nakládat a vykládat zboží

(1) Dráha nakládá a vykládá zboží

a) u svých skladišť nebo na jiných místech pro ukládání zboží, která jsou určena pro všeobecné používání,

b) u skladišť nebo na jiných místech v nákladovém obvodu stanice, která nejsou určena pro všeobecné používání, činí-li průměrný počet vozů odeslaných týmž odesílatelem nebo došlých téměř příjemci nejvýše 10 za 24 hodiny; průměrný počet vozů se určí podle měsíčního počtu podaných nebo došlých zásilek.

(2) Poplatek za nakládku a vykládku v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) stanoví tarif. Podmínky pro nakládku a vykládku a výši úplaty v případech uvedených v odstavci 1 písm. b) určují úmluvy drah s odesílateli nebo příjemci.

§ 34

Povinnost odesílatele a příjemce nakládat a vykládat zboží

(1) Odesílatel nakládá a příjemce vykládá zboží

a) na místech mimo nákladový obvod stanice, která nejsou určena pro všeobecné používání,

b) na místech v nákladovém obvodu stanice, která nejsou určena pro všeobecné používání, činí-li průměrný počet vozů odeslaných týmž odesílatelem nebo došlých téměř příjemci více než 10 za 24 hodiny; průměrný počet vozů se určí podle měsíčního počtu podaných nebo došlých zásilek,

c) beze zření na místo, jde-li o

1. nebezpečné zboží,
2. zboží volně ložené a sypané nebo kapaliny v nádržkových vozech,
3. zboží přepravované v ucelených vlacích tvořených odesílatelem,
4. těžké předměty, které váží jednotlivě více než 500 kg,
5. zboží vyžadující k nakládání nebo vykládání zvláštních zařízení, které dráhy nemají,
6. zboží přepravované ve vozech náležejících přepravcům nebo ve vozech jimi najatých,
7. zboží přepravované s průvodci a jiné zboží přepravované podle zvláštních předpisů.

(2) Je-li odesílatel povinen zboží nakládat a příjemce zboží vykládat, může dráha převzít nakládání nebo vykládání dohodou s odesílatelem nebo příjemcem.

(3) Podrobné předpisy o nakládání a vykládání zboží drahou, odesílatelem a příjemcem vydá

ministr dopravy, který též stanoví se zřetelem na druhy zboží lhůty pro nakládání odesilatelem a lhůty pro vykládání příjemcem.

(4) Ministr dopravy může na přechodnou dobu stanovit, že odesilatelé jsou povinni nakládat a příjemci vykládat i zboží, které jinak je povinna nakládat nebo vykládat dráha.

§ 35

Zpravení odesilatele a příjemce o době přichystání vozů

(1) Má-li zboží nakládat odesilatel nebo vykládat příjemce, musí být odesilatel zpraven o době přichystání vozů k nakládce a příjemce o době přichystání vozů k vykládce telefonicky nebo jiným způsobem, který stanoví ministr dopravy.

(2) Po uplynutí stanovených nakládacích nebo vykládacích lhůt může dráha vyložit zboží z vozů na účet odesilatele nebo příjemce.

(3) Prostoje vozů přichystaných jak ve stanicích drah, tak i na vlečkách k nakládání odesilatelem nebo k vykládání příjemcem vykazuje stanice podle čísel vozů; výjimky může stanovit ministr dopravy.

§ 36

Dodací lhůty pro zboží

(1) Dodací lhůty činí

a) pro obyčejné zboží při vzdálenosti	
do 150 tarifních kilometrů	24 hodin,
od 151 do 350 tarifních kilometrů	48 hodin,
od 351 do 550 tarifních kilometrů	72 hodin,
přes 550 tarifních kilometrů za každých i započatých 200 dalších tarifních kilometrů	24 hodin;
k dobám takto vypočteným se připočte	12 hodin.
b) pro rychlé zboží za každých započatých 400 tarifních kilometrů	24 hodin;
k době takto vypočtené se připočte	10 hodin.

(2) Pro obyčejné zboží podané k přepravě v uceleném vlaku se dodací lhůty zkracují při vzdálenosti od 151 do 350 tarifních kilometrů o 12 hodin a při vzdálenosti nad 350 tarifních kilometrů o 24 hodiny.

(3) Ministr dopravy může stanovit prodloužení dodacích lhůt pro přepravu přes nejdůležitější železniční uzly, pro rozptyl ucelených vlaků, pro přechod zboží na trať o jiném rozchodu, pro přepravu kusových zásilek, při změně stanice určení, pro přepravu přes pohraniční přechodové stanice, z těchto stanic nebo do těchto stanic a pro přepravu po málo výkonných tratích. Toto prodloužení musí být uveřejněno alespoň vyhláškou ve stanici a nabývá účinnosti nejdříve uveřejněním.

(4) Dodací lhůta počíná uplynutím 24. hodiny dne, ve kterém bylo zboží přijato k přepravě.

(5) Bylo-li zboží přijato k přepravě přede dnem nakládky stanoveným náčelníkem stanice, počíná dodací lhůta uplynutím 24. hodiny dne, ve kterém toto zboží mělo být naloženo.

(6) Vzdálenost pro výpočet dodací lhůty se zjišťuje podle délky cesty, po které bylo zboží skutečně přepraveno.

(7) Dodací lhůta se pokládá za zachovanou, jestliže dráha před uplynutím stanovené dodací lhůty vyložila zboží ve stanici určení a učinila o tom záznam nebo přichystala vůz k vykládání příjemcem. U zboží, které dráha dodává příjemci do domu, pokládá se dodací lhůta za

zachovanou, bylo-li zboží dodáno příjemci do uplynutí dodací lhůty.

(8) Zdrželo-li se přichystání vozu k vykládce z důvodů, které jsou na straně příjemce (na př. proto, že celá délka jeho vykládacího místa je obsazena), pokládá se dodací lhůta za zachovanou, došlo-li zboží do stanice určení před uplynutím stanovené dodací lhůty a učinila-li dráha o tom záznam.

(9) Bylo-li zboží zadrženo na cestě podle celních, veterinárních nebo jiných správních předpisů anebo pro úpravu nebo překládku zboží bez zavinění dráhy, dodací lhůta po dobu zadržetí zboží neplyne. O zadržetí zboží učiní dráha v nákladním listu záznam a uvede v něm důvod a dobu zadržetí.

§ 37

Změna stanice určení

(1) Změnit stanici určení před podejmem zboží k přepravě je dovoleno jen se souhlasem náčelníka odesílací stanice.

(3) Změnu stanice určení u zboží, které bylo již k přepravě přijato, lze povolit, zaplatí-li odesílatel, příjemce nebo ústřední úřad nadřízený odesílateli nebo příjemci za požadovanou změnu pokutu v částce 300 Kčs. V odůvodněných případech může náčelník dráhy výši pokuty snížit. Požádá-li o změnu stanice určení ústřední úřad, je povinen také provést vyrovnání mezi odesílatelem, příjemcem původně uvedeným v nákladním listu a skutečným příjemcem zboží. Podrobnosti stanoví ministr dopravy.

§ 38

Změna příjemce zboží

(1) Odesílatel může změnit příjemce označeného v nákladním listu; příkaz k takové změně odevzdá náčelníkovi odesílací stanice.

(2) Příjemce označený v nákladním listu může po příchodu zboží do stanice určení přenést oprávnění k odběru zboží na jiného příjemce (§ 44 odst. 1).

(3) Kromě odesílatele a příjemce může změnit příjemce jedině ústřední úřad nadřízený odesílateli nebo příjemci. Požádá-li tento ústřední úřad o změnu příjemce, je povinen provést vyrovnání mezi odesílatelem, příjemcem původně uvedeným v nákladním listu a skutečným příjemcem zboží.

§ 39

Přeprava zboží s udanou cenou

(1) Odesílatel může u zboží podaného k přepravě udat cenu. Udaná cena nesmí převyšovat skutečnou cenu zboží. Při rozporu o výši ceny mezi odesílatelem a odesílací stanicí se určí cena zboží znaleckým odhadem; o tom se sepíše zápis, jehož opis obdrží odesílatel.

(2) Ministr dopravy stanoví, které zboží se přijímá k přepravě jen bez udání ceny, jakož i které zboží, v kterých případech a při jakém způsobu přepravy se přijímá k přepravě jen s udanou cenou.

(3) Za udání ceny vybírá dráha poplatek stanovený tarifem.

§ 40

Přeprava zboží na dobírku

(1) Na přepravované zboží může odesílatel uložit dobírku. Za odeslání zboží na dobírku vybírá dráha poplatek stanovený tarifem.

(2) Podrobné předpisy, zejména též o vyrovnávání dobírek, vydá ministr dopravy.

§ 41

Zpravení příjemce o došlém zboží, které vykládá dráha

(1) Stanice určení je povinna příjemci odeslat zprávu, že došlo zboží, které vykládá dráha; zprávu podá ještě v den, kdy zboží došlo, nejpozději však do 12. hodiny příštího dne, a to telefonicky nebo jiným způsobem, který stanoví ministr dopravy. Příjemce může odevzdat stanici určení prohlášení o tom, komu nebo jakým způsobem má být podána zpráva o došlém zboží.

(2) Za podání zprávy vybírá dráha poplatek stanovený tarifem.

(3) Nepodá-li dráha ze své viny zprávu o došlém zboží včas, pozbývá práva na poplatek za uložení zboží (§ 42 odst. 2) za dobu, která uplynula do podání zprávy.

§ 42

Uložení došlého zboží

(1) Došlé zboží se uloží ve stanici určení bezplatně po dobu nejvýše 24 hodin.

(2) Tato doba počíná uplynutím 24. hodiny dne, ve kterém bylo zboží vyloženo. Po uplynutí této doby vybírá dráha za uložení zboží poplatek stanovený tarifem.

§ 43

Placení přepravného

(1) Za přepravu zboží se platí při podeji zboží k přepravě, a to způsobem, který stanoví Státní banka československá a schválí ministr financí v dohodě s ministrem dopravy, nebo hotově.

(2) Nezaplatil-li odesílatel přepravné při podeji zboží k přepravě, vybere dráha od něho pokutu ve výši 1 % přepravného za každý den prodlení a stanice zboží neodešle, dokud přepravné nebude zapláceno; dodací lhůta počíná uplynutím 24. hodiny dne, ve kterém bylo přepravné zapláceno. Nebylo-li přepravné zapláceno ani ve lhůtě stanovené ministrem dopravy, provede se likvidace zboží (§ 46 odst. 2).

(3) Část přepravného, která nebyla vybrána při podeji zboží, vybere dráha od příjemce při výdeji zboží.

(4) Při přepravě vývozního zboží a při přepravě zboží v přímé sdružené železniční a vodní přepravě je dovoleno ústřední vyrovnávání přepravného Státní bankou.

(5) Směrnice o ústředním vyrovnávání přepravného vydá ministr dopravy v dohodě s ministrem financí.

(6) Nebylo-li přepravné, vyrovnávané ústředně uhrazeno ve stanovené lhůtě, je plátce povinen platit za každý den prodlení pokutu ve výši půl promile neuhrazené částky. Po uplynutí desetidenní lhůty prodlení je dráha oprávněna zastavit příjem zboží, podávaného k přepravě liknavým plátcem nebo na adresu liknavého plátce.

§ 44

Výdej zboží příjemci

(1) Dráha vydá zboží ve stanici určení příjemci označenému v nákladním listu. Převod oprávnění k odběru zboží na jiného příjemce musí být prokázán listinami.

(2) Se zbožím vydá dráha příjemci nákladní list; vyrovnává-li se přepravné ústředně, vydá mu na jeho žádost místo nákladního listu jeho opis.

§ 45

Přezkoušení váhy a stavu zboží ve stanici určení

(1) Příjemce může žádat, aby ve stanici určení byla přezkoušena váha zboží; dráha žádosti vyhová, dovolí-li to provozní poměry. Sepisuje-li stanice zápis o částečné ztrátě nebo poškození

zboží (§ 91), zjišťuje se váha, je-li toho třeba, jakož i stav zboží. Stav zboží se také zjišťuje, jsou-li zjištěny okolnosti, které nasvědčují změně jakosti zboží.

(2) Za přezkoušení váhy zboží vybírá dráha poplatek ve výši stanovené tarifem, avšak jen tehdy, jestliže rozdíl vah zjištěný přezkoušením nepřevyšuje normu přirozené ztráty váhy.

(3) Dráha je povinna přezkoušet ve stanici určení váhu zboží, které došlo v poškozeném voze nebo ve voze s porušenými olůvky.

§ 46

Likvidace neodebraného zboží

(1) Nebylo-li zboží odebráno do 120 hodin od vyložení drahou nebo od přichystání vozů k vyložení příjemcem, provede se jeho likvidace.

(2) Likvidace se provádí podle předpisů o dražbách mimo exekuci. Železniční zařízení, jakož i předměty upotřebitelné pro železniční svršek lze však odevzdat jednotkám drah přímo; podrobnosti stanoví ministr dopravy.

(3) Ministr dopravy může stanovit, že se lhůta podle odstavce 1 u některých druhů zboží nebo pro určité skupiny příjemců zkracuje nebo prodlužuje.

§ 47

Použití výtěžku z likvidace zboží

(1) Z peněz získaných likvidací zboží se uhradí přednostně přede všemi ostatními pohledávkami vázajícími na zboží pohledávky, které náležejí dráze za přepravu tohoto zboží. Zbytek bude vydán

a) příjemci, předloží-li doklad o zaplacení zboží,

b) odesilatel v ostatních případech.

(2) Peněžní částky, které příjemce nebo odesílatel do 6 měsíců ode dne likvidace zboží nevyzvedl, připadají k dobru státní pokladně na rozpočet ministerstva dopravy.

(3) Nestačí-li výtěžek likvidace na úhradu pohledávky, může dráha vymáhat na odesilatel nedoplatek přepravného a za dobu nejvýše 20 dnů nedoplatek poplatku za uložení zboží.

§ 48

Zvláštní lhůty pro povinný odvoz zboží ze stanice

(1) Ministr dopravy stanoví zvláštní lhůty pro povinný odvoz ze stanic, jde-li o zboží

a) které se rychle kazí,

b) pro jehož uložení je třeba zřídit zvláštní místnosti nebo přidělit značné plochy pozemků,

c) jehož delší uložení nebude uznáno za přípustné z důvodů bezpečnostních nebo zdravotnických nebo pro jeho neskladnost,

d) které bylo vyplaceno, nebylo však ze stanice odvezeno.

(2) Po uplynutí stanovených lhůt se pokládá zboží za neodebrané a provede se jeho likvidace (§ 46 odst. 2).

§ 49

Zvláštní opatření k urychlení vykládky a odvozu zboží

(1) Náčelník dráhy může při nadměrném nahromadění zboží ve stanici určení

a) zvýšit poplatek za uložení zboží až na pětinašobek a se souhlasem ministra dopravy až na

desetinásobek, jakož i zvýšit pokutu za předržení vozů (zdržné) přes 48 hodin nad stanovené lhůty až na dvojnásobek a se souhlasem ministra dopravy až na trojnásobek; takto zvýšené zdržné se počítá za celou dobu předržení vozů nad stanovené lhůty,

b) zakázat na dobu nejdéle 48 hodin nakládku všeho nebo některého zboží do příslušné stanice; o tom musí neprodleně zpravit ministra dopravy a zákaz uveřejnit vývěskami ve stanicích, a pokud to bude účelné, také v tisku; zákaz nakládky zboží na dobu delší než 48 hodin může náčelník dráhy vydat nejdéle na dobu 120 hodin a jen se souhlasem ministra dopravy.

(1a) Náčelník stanice může při nadměrném nahromadění zboží ve stanici určení stanovit, že příjemce je povinen použít k odvozu došlého zboží prostředků dopravních podniků, a to buď podle dohody s nimi nebo podle rozhodnutí příslušného odboru rady okresního nebo krajského národního výboru, vydaného podle zvláštních předpisů.

(2) Náčelník stanice může na účet odesilatele nebo příjemce při nadměrném nahromadění zboží ve stanici určení

a) odevzdat došlé zboží k uložení do veřejných skladišť,

b) použít pro vyložení došlých vozů jiných volných skladišť v obvodu stanice po dohodě s jejich majiteli.

(3) Opatření uvedená v odstavcích 1 a 2 vstupují v platnost až 24 hodin po tom, kdy byla uveřejněna vývěskou ve stanici.

(4) Uveřejnění učiněných opatření a dobu jejich platnosti zaznamená stanice ve zvláštním záznamníku.

§ 50

Vybírání přepravného za zboží vydané orgánu státní správy nebo soudu

Dlužné přepravné za zboží vydané za přepravy orgánu státní správy nebo soudu hradí dráze orgán státní správy nebo soud, který vydání nařídil; vydání zboží nelze však odepřít, nebude-li přepravné ihned zapláceno.

§ 51

Zvláštní podmínky pro některé přepravy

Ministr dopravy může stanovit zvláštní podmínky pro přepravu

a) nebezpečného zboží; ministr dopravy může také toto zboží, pokud pro jeho přepravu nestanoví zvláštní podmínky, z přepravy vyloučit,

b) zboží zvláštních vlastností (volně loženého, sypaného, které se rychle kazí, s překročenou ložnou mírou atd.),

c) kusových zásilek, které v zájmu hospodárného využití vozů mají být sloučeny ve větší celky,

d) zboží přepravovaného v ucelených vlcích tvořených odesilatelí,

e) zboží přepravovaného vlaky pro přepravu cestujících a rychlými nákladními vlaky,

f) zboží přepravovaného v přepravních skříních, ve vozech zvláštní stavby (speciálních), ve vozech velkoprostorových, jakož i ve vozech náležejících přepravním nebo jimi najatých,

g) zboží přepravovaného na úzkorozchodných tratích.

§ 52

Seznam zboží, jehož přeprava je zakázána

Seznam zboží, jehož příjem k přepravě je zakázán všeobecně nebo od určitých odesílatelů, vydá

a) ministr dopravy, jde-li o zboží, které nevyhovuje technickým zařízením drah,

b) vláda v ostatních případech.

ČÁST TŘETÍ

Přeprava cestujících, cestovních zavazadel a spěšnin

§ 53

Uspořádání přepravy

(1) Dráhy přepravují cestující a cestovní zavazadla podle jízdních řádů.

(2) Dráha je povinna vyvěsit platné jízdní řády ve stanicích, a to v rozsahu odpovídajícím místní potřebě a místním možnostem.

(3) Návrhy a posudky ve věcech jízdních řádů podává dráze dopravní odbor rady krajského národního výboru po projednání s krajskou odborovou radou; ministerstvo dopravy může určit lhůty, ve kterých je třeba to učinit. Tyto návrhy a posudky projedná dráha s dopravním odborem rady krajského národního výboru.

§ 54

Jízdenky. Ustanovení o přepravě

(1) Každý cestující musí mít platnou jízdenku.

(2) Předpisy o přepravě cestujících, o výdeji jízdenek, o době jejich platnosti, o přepravě ručních zavazadel, cestovních zavazadel a spěšnin, o nosičích a o úschovných, jakož i o ukládání pokut za porušení ustanovení těchto předpisů vydává ministr dopravy.

§ 55

Práva a povinnosti cestujících

(1) Cestující má právo

a) na místo ve voze podle zakoupené jízdenky,

b) vzít s sebou bezplatně jedno dítě ve stáří do pěti let, nezabírá-li zvláštní místo,

c) vzít s sebou bezplatně ruční zavazadlo za podmínek, které stanoví ministr dopravy.

(2) Cestující je povinen zachovávat předpisy o přepravě cestujících a o provozu na dráze. Dohled na ruční zavazadlo přísluší pouze cestujícímu.

(3) Nebylo-li cestujícímu vykázano místo, může se vzdát jízdy, a nejde-li o přepravu v předměstských vlacích, žádat vrácení částky zaplacené za jízdenku.

(4) Dráha je povinna pečovat o nutné pohodlí cestujících a umožnit jim, aby po dobu svého pobytu ve stanicích a na cestě mohli použít hygienických, společenských a kulturních zařízení; je povinna zvláště pečovat o hygienická zařízení a o čistotu vozů a drážních prostor.

(5) Za porušení ustanovení o přepravě, zvláště pokud jde o nastupování a vystupování cestujících, odpovídají zaměstnanci dráhy podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 56

Přeprava cestovních zavazadel a spěšnin

(1) Cestovní zavazadla se přijímají k přepravě, jen předloží-li cestující platnou jízdenku; přepravují se vlakem, kterým jede cestující, nebo není-li to možné, nejbližším vhodným vlakem. Ministr dopravy může přepravu cestovních zavazadel u některých vlaků vyloučit nebo omezit.

(2) Cestující může při podeji cestovního zavazadla udat jeho cenu. Za udání ceny cestovního zavazadla vybírá dráha poplatek stanovený tarifem.

(3) Ve stanici určení uloží dráha cestovní zavazadlo bezplatně po dobu 24 hodin, která počíná uplynutím 24. hodiny dne, ve kterém cestovní zavazadlo došlo. Po uplynutí této doby vybírá dráha za uložení cestovního zavazadla poplatek stanovený tarifem. Neodebere-li cestující cestovní zavazadlo do 30 dnů od uplynutí 24. hodiny dne, ve kterém bylo zavazadlo přichystáno, provede se likvidace zavazadla (§ 46 odst. 2); ministr dopravy může tuto lhůtu pro jednotlivé stanice při přeplnění skladišť zkrátit a poplatek za uložení zavazadla zvýšit až na dvojnásobek.

(4) Ministr dopravy vydá seznam předmětů, které nesmějí být přepravovány jako cestovní zavazadlo vzhledem k jejich nebezpečnosti pro osobní dopravu anebo se zřetelem na technické podmínky nakládky nebo přepravy v zavazadlových vozech.

(5) Ustanovení odstavců 2 až 4 platí obdobně pro přepravu spěšnin.

§ 57

Nalezené předměty a likvidace předmětů odevzdaných do úschovny

Nepřihlásí-li se nikdo do 30 dnů o předměty nalezené v železničních stanicích, ve vozech nebo na tratích, a jde-li o předměty, které se rychle kazí, ve lhůtě přiměřeně kratší, bude provedena po uplynutí zákonné lhůty jejich likvidace podle zvláštních předpisů. Dráha provede likvidaci předmětů, které byly odevzdány do úschoven a nebyly odebrány do 45 dnů; ustanovení §§ 46 a 47 o likvidaci neodebraného zboží platí obdobně.

§ 58

Vstup na nástupiště

Dráha je oprávněna vybrat od každého, kdo nemá platnou jízdenku, poplatek za vstup do částí stanice, které dráha prohlásila za uzavřené. Výši poplatku stanoví tarif.

ČÁST ČTVRTÁ

Odpovědnost dráhy, odesílatelů, příjemců a cestujících

§ 59

Všeobecné ustanovení

Dráha odpovídá odesílatelům, příjemcům a cestujícím, a odesílatelé, příjemci a cestující odpovídají dráze podle tohoto řádu a podle předpisů vydaných k jeho provedení.

§ 60

Zákaz předběžných úmluv o změně nebo vyloučení odpovědnosti

Předběžné úmluvy dráhy s odesílateli, příjemci nebo cestujícími, které by měly změnit nebo vyloučit odpovědnost uloženou dráze, odesílatelům, příjemcům nebo cestujícím, jsou neplatné a jakékoli záznamy o takových úmluvách v přepravních listinách jsou neúčinné.

§ 61

Odpovědnost za přestoupení řádu a předpisů vydaných k jeho provedení

Zaměstnanci drah, úřadů, podniků a organizací i jednotliví občané odpovídají za přestoupení tohoto řádu a předpisů, vydaných k jeho provedení, podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 62

Pokuty za nesplnění plánu přepravy

- (1)** Za nesplnění norem stanovených měsíčním plánem přepravy nesou hmotnou odpovědnost odesílatel i dráha; osoby, které zavinily nesplnění plánu přepravy, odpovídají podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.
- (2)** Nepřichystá-li dráha k nakládce vozy pro zboží přihlášené podle plánu přepravy, jakož i nenaloží-li odesílatel podle plánu přichystané vozy, odvolá-li nakládku přihlášeného zboží nebo nepřihlásí-li k nakládce zboží určené plánem, zaplatí pokutu 30 Kčs za dvounápravový nebo třínápravový vůz jakéhokoliv druhu.
- (3)** Vůz o čtyřech nebo více nápravách jakéhokoliv druhu se počítá při výpočtu pokut za dva dvounápravové vozy.
- (5)** Nepřichystá-li dráha vozy pro ucelený vlak nebo nenaloží-li odesílatel ucelený vlak úplně, zaplatí dráha odesílateli nebo odesílatel dráze za zmaření vytvoření uceleného vlaku kromě pokut uvedených v odstavcích 2 a 3 pokutu ve výši 200 Kčs.
- (6)** Ministr dopravy může stanovit určitou hodinu kalendářního dne jako rozhodující pro výpočet pokut za nesplnění plánu přepravy.

§ 63

Osvobození odesílatele od placení pokut

- (1)** Odesílatel se osvobozuje od placení pokut stanovených v § 62, nemohlo-li být zboží naloženo
 - a)** pro požár, sněhové závěje a povodně, u dolů také pro sesutí nadložních vrstev nebo explozi, u lomů a pískoven také pro zaplavení pracoviště, a pro nehody na závodech, které měly za následek přerušení výroby na dobu alespoň 72 hodin,
 - b)** pro přerušení nakládky zboží a nepřichystání vozů k nakládce podle § 20 a § 49 odst. 1 písm. b) nebo pro poruchy na dopravních zařízeních odesílatele způsobené drahou,
 - c)** proto, že odesílatel nepoužil vozů, které mu dráha přichystala pro soustředění nakládky nad denní plánovanou průměrnou normu, protože ho před tím o tom nezpravila nebo nevyžádala si k tomu jeho souhlasu, pokud je souhlasu třeba (§ 23), anebo odřekl nakládku, protože vozy nemohly být přichystány v době, kdy jich podle povahy zboží bylo nutně třeba, a přepravil zboží proto jiným dopravním prostředkem,
 - d)** proto, že odesílatel obstaral na vyzvání střediska pro řízení silniční nákladní dopravy plánovanou přepravu silničním vozidlem a oznámil to odesílací stanici nejpozději dva dny přede dnem, na který má být vůz k nakládce přichystán, a předložil doklad o převedení přepravy na silnici.
- (2)** Upozorní-li odesílatel alespoň 48 hodin přede dnem nakládky dráhu, že vozů nepoužije, sníží se pokuta, kterou má zaplatit o třetinu.
- (3)** Ministr dopravy může v dohodě s ministrem předsedou-státního úřadu plánovacího a ministrem zahraničního obchodu stanovit další osvobozovací důvody od placení pokut, jde-li o vývozní nebo dovozní zboží.

§ 64

Osvobození dráhy od placení pokut

Dráha se osvobozuje od placení pokut, stanovených v § 62

- a)** při požáru, sněhových závějích a povodních,
- b)** při přerušení nakládky zboží a nepřichystání vozů k nakládání podle § 20 a § 49 odst. 1 písm. b),
- c)** nemůže-li dráha přichystat vozy pro přeplnění odesílatelovy vlečky nebo složiště anebo pro závadu na jeho dopravním zařízení, pokud ji sama nezavinila,

d) nahradí-li dráha v průběhu měsíce vozy, které odesilatel v jednotlivé dny nepřichystala (§ 23 odst. 7).

§ 65

Záznamy o důvodech osvobozujících od placení pokuty

Důvody, které osvobozují odesilatele nebo dráhu od placení pokuty, zaznamenává stanice v přehledu o plnění plánu přepravy; přehled denně podepisuje náčelník stanice a odesílatel. Zdráhá se odesílatel přehled podepsat nebo vyhýbá-li se podpisu, sepíše stanice o tom zápis.

§ 66

Vyúčtování pokut za nesplnění plánu přepravy

(1) Náčelník stanice sestaví za uplynulý měsíc nejpozději do 10. dne následujícího měsíce vyúčtování pokut, které náležejí dráze, a pokut, které náležejí odesilatelům, a oznámí je odesilatelům.

(2) Pro odesilatele, kteří provádějí hromadnou nakládku v různých stanicích dráhy, mohou být, rozhodne-li tak náčelník dráhy, pokuty vyúčtovány ústředně správou dráhy; správa dráhy je povinna oznámit měsíční úhrn vyúčtování odesilatelům i stanicím nejpozději do 25. dne příštího měsíce.

(3) Částky, které podle vyúčtování náležejí dráze nebo odesilatelům, musí být zaplaceny do 5 dnů.

§ 67

Odpovědnost dráhy za neporušenost zboží

Dráha odpovídá plně za neporušenost zboží přijatého k přepravě od okamžiku přijetí zboží k přepravě až do jeho výdeje příjemci nebo do jeho odevzdání jinému podniku, orgánu státní správy nebo soudu, pokud jim dráha vydá zboží podle platných předpisů.

§ 68

Vyloučení odpovědnosti dráhy za ztrátu nebo poškození zboží

(1) Dráha neodpovídá za ztrátu nebo poškození zboží přijatého k přepravě, jestliže ztráta nebo poškození vznikly

a) událostmi živelního rázu,

b) pro zvláštní přirozené vlastnosti přepravovaného zboží, které měly za následek jeho lom, rez, vnitřní zkázu a pod.,

c) zaviněním odesilatele nebo příjemce,

d) z příčin souvisících s nakládáním nebo vykládáním zboží, nakládal-li je odesílatel nebo vykládal příjemce,

e) přepravou zboží v otevřených vozech, dovolují-li příslušné předpisy takovou přepravu a vznikla-li ztráta nebo poškození z příčin souvisících s tímto způsobem přepravy,

f) proto, že průvodce odesilatele, doprovázející zboží, neučinil opatření nutná k zachování zboží,

g) proto, že obal chybí nebo je vadný u zboží, které není-li řádně baleno, je pro své vlastnosti vydáno nebezpečí ztráty nebo poškození,

h) přirozenou ztrátou váhy zboží za jeho přepravy po dráze, nepřesahuje-li ztráta normu podle odstavců 5 až 8, ch) vysycháním zboží za přepravy.

(2) Na dráze je, aby dokázala, že ztráta nebo poškození zboží vznikly z příčin uvedených v odstavci 1 písm. a), b), c) a e). Na tom, kdo se domáhá náhrady škody reklamací nebo žalobou, je, aby dokázal, že ztráta nebo poškození zboží nejsou v souvislosti s okolnostmi uvedenými v

odstavci 1 písm. d), f), g), h) a ch).

(3) Dráha neodpovídá za ztrátu na váze zboží, dokáže-li, že nevznikla ztrátou nebo poškozením zboží, které zavinila.

(4) Bylo-li zboží naloženo odesilatelem a došlo v nepoškozeném voze s neporušenými olůvky odesilací stanice, je na přepravci, aby dokázal, že ztráta na váze vznikla zaviněním dráhy.

(5) U zboží, které pro své zvláštní přirozené vlastnosti ztrácí za přepravy na váze, odpovídá dráha bez zřetele na projetou vzdálenost jen za tu část ztráty na váze, která přesahuje

a) 2 % váhy zboží tekutého nebo podaného k přepravě ve vlhkém stavu, jakož i tohoto zboží:

kůže vydělané a kůže surové mokré solené,

sůl vyvářená a odpařovaná,

zelenina čerstvá;

b) 1,5 % váhy tohoto zboží:

dříví palivové a dříví surové,

ryby solené,

tuky;

c) 1 % váhy tohoto zboží:

hmoty stavební nerostného původu,

hnojiva,

chmel,

koření,

kůra stromová,

magnesie a ostatní chemické suroviny volně ložené,

mýdlo,

paliva minerální,

plody čerstvé,

ruda manganová a železná,

srst nepraná,

uhlí dřevné,

vlna nepraná;

d) 0,5 % váhy ostatního suchého zboží, které zpravidla podléhá ztrátě váhy za přepravy.

(6) Ustanovení odstavce 5 se nevztahuje na zboží přepravované v neprodyšném obalu (v zaletovaném nebo zalitém voskem, smolou a pod.).

(7) Je-li přepravováno několik kusů zboží na jeden nákladní list a byla-li v nákladním listu zapsána při převzetí k přepravě váha jednotlivých kusů, počítá se přípustná mez ztráty váhy pro každý kus zvlášť.

(8) Při úplné ztrátě zboží nebo při ztrátě jednotlivých kusů se nepřihlíží při výpočtu náhrady k přípustné mezi ztráty váhy zboží.

§ 69

Výše náhrady za škodu způsobenou za přepravy

- (1) Za škodu způsobenou za přepravy zboží poskytuje dráha náhradu v tomto rozsahu:
 - a) při ztrátě zboží podle ceny ztraceného zboží,
 - b) za poškození zboží částkou, o kterou byla jeho cena zmenšena,
 - c) při ztrátě zboží, podaného k přepravě s udanou cenou, ve výši udané ceny; dokáže-li však dráha, že udaná cena přesahuje cenu skutečnou, ve výši skutečné ceny.
- (2) Při ztrátě zboží hradí dráha dále částky, které jí byly zaplacený za přepravu, a to úměrně ke ztracené části zboží.
- (3) Je-li cena zboží, která má být nahrazena, určena podle cen platných v místě určení nebo podle cen stanovených pro realizaci zboží (§ 70 odst. 2 a 3), zaplacené přepravné se nevrací.
- (4) Příjemce a odesílatel mohou odmítnout přijetí poškozeného zboží pouze tehdy, změnila-li se poškozením jakost zboží do té míry, že ho nemůže být použito podle jeho původního určení.
- (5) Nezaplatil-li příjemce dobírku, srazí se z náhrady, která mu náleží za ztrátu zboží, částka, kterou činí dobírka; tato částka se vyplatí odesílateli.
- (6) Použije-li dráha o své újmě pro své potřeby jakéhokoli zboží během jeho přepravy, nahradí cenu zboží ve dvojnásobné výši. Ti, kdo takové použití zavinili, odpovídají podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.
- (7) Za ztrátu vozu náležejícího přepravci, kterou zavinila dráha, je dráha povinna dát přepravci na jeho žádost odpovídající vůz do dočasného bezplatného používání, pokud nebude ztracený vůz vypátrán, nebo dát mu místo něho jiný odpovídající vůz.

§ 70

Určení ceny ztraceného nebo poškozeného zboží

- (1) Cena zboží, která má být nahrazena, se prokazuje dodavatelovou fakturou zaslou odběrateli. Není-li takové faktury, nebo jde-li o fakturu, ve které je uvedena cena bez daně z obratu, určuje se cena zboží, která má být nahrazena, podle prodejních cen výrobních nebo dodavatelských organizací. K této ceně se připočítá
 - a) cena obalu podle cen uvedených v ceníku, není-li obsažena již v prodejní ceně zboží,
 - b) částka vedlejších výdajů zaplacených v souvislosti s dodávkou zboží do odesílací stanice a s jeho přepravou do stanice určení, nejsou-li tyto výdaje obsaženy již v prodejní ceně. Nemohou-li být výdaje doloženy doklady a nebylo-li o jejich výši dosaženo dohody, zjistí se výše znaleckým odhadem na náklad přepravce; výše takto určených výdajů nesmí však přesahovat 10 % ceny zboží.
- (2) Cena zboží, která má být nahrazena jednotlivým občanům, se určuje podle maloobchodních cen státních a družstevních organizací v místě a v době, kde a kdy zboží mělo být vydáno.
- (3) Cena dovozního zboží se určuje podle ceny stanovené pro realizaci příslušného druhu dovozního zboží na území Československé republiky.
- (4) Cena vývozního zboží se určuje podle prodejní ceny stanovené podle informací sdělených ministerstvem zahraničního obchodu nebo jeho místními orgány.
- (5) Nelze-li určit skutečnou cenu zboží způsobem uvedeným v předchozích odstavcích, určí se cena zboží znaleckým odhadem. Přepravce hradí náklad znaleckého odhadu, je-li odhadnutá cena nižší než cena, kterou žádá; jinak hradí náklad dráha.

§ 71

Přeplatky a nedoplatky

- (1) Přeplatek částek zaplacených za přepravu musí být vrácen a nedoplatek uhrazen.
- (2) Podle rozhodnutí dráhy může být nedoplatek uhrazen přeplatkem nebo jinou částkou připadající k dobru téhož přepravce.
- (3) Po výdeji zboží příjemci vymáhá dráha nedoplatek jen na příjemci.
- (4) Dráha je povinna vrátit přeplatek do 15 dnů po jeho zjištění a nečekat na reklamaci.
- (5) Všechny úřady, podniky a organizace jsou povinny při zjištění nedoplateků přepravného podle přepravních listin vyúčtovat příslušné dráze k dobru částku nedoplateků, a to nejpozději do měsíce po obdržení těchto listin.
- (6) Přepravci jsou povinni zaplatit nedoplatky nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy dostali od dráhy zprávu o nedoplatku.
- (7) Odesílatelé a příjemci jsou povinni sami přezkoušet správnost částek zapsaných do přepravních listin a nesmějí pověřovat přezkoušením těchto listin třetí osoby nebo jiné organizace.

§ 72

Pokuta za překročení dodací lhůty

- (1) Za překročení dodací lhůty je dráha povinna zaplatit příjemci pokutu ve výši jedné desetiny dovozného za každých započatých 24 hodin, o které byla dodací lhůta překročena; celková částka pokuty však nesmí převyšovat polovinu dovozného.
- (2) Utrpěl-li příjemce překročením dodací lhůty škodu, zaplatí mu dráha na jeho žádost místo pokuty náhradu. Náhrada za prokázanou škodu nesmí však převyšovat částku dovozného.
- (3) Překročila-li dráha dodací lhůtu o více než 30 dnů a u zboží, které se rychle kazí, o dobu delší, než kterou stanoví ministr dopravy, může přepravce pokládat zboží za ztracené a požadovat náhradu za ztrátu zboží.
- (4) Dráha neodpovídá za překročení dodací lhůty, bylo-li způsobeno okolnostmi, které nemohla odvrátit ani zdolat.
- (5) Příjemce pozbývá nároku na vyplacení pokuty nebo náhrady za překročení dodací lhůty, neodveze-li došlé zboží do 72 hodin od doby, kdy byl zpraven o došlém zboží nebo o době příchystání vozu k vyložení.

§ 73

Pokuta za nedodržení doby příchystání vozů

Nepřichystá-li stanice vozy k nakládce nebo vykládce v době, kterou oznámila (§ 35 odst. 1), zaplatí dráha pokutu ve výši stanovené tarifem.

§ 74

Pokuta za průtah ve výdeji zboží

- (1) Za průtah ve výdeji zboží vyloženého drahou nebo přichystaného k vyložení příjemcem, trvá-li déle než 4 hodiny od požádání o výdej zboží, zaplatí dráha příjemci na jeho žádost pokutu ve výši zdržného (§ 78). Tato pokuta se platí pouze za dobu, po kterou byl výdej zboží zdržen, a to od okamžiku, kdy příjemce o výdej požádal. Při průtahu ve výdeji zboží vyloženého drahou zaplatí dráha pokutu nejvýše za 48 hodin.
- (2) Je-li žádáno o výdej zboží později než 4 hodiny před ukončením služby ve stanici, prodlužuje se čtyřhodinová lhůta o dobu, kdy je ve stanici pracovní klid.
- (3) Průtah ve výdeji zboží se potvrzuje zápisem, ve kterém musí být zaznamenána doba trvání průtahu; opis zápisu obdrží příjemce.

§ 75

Odpovědnost dráhy za dobírku

Odesilateli, kterému nebyla zaplacená dobírka, hradí dráha,

- a) bylo-li zboží vydáno příjemci, aniž dobírku zaplatil, částku dobírky,
- b) bylo-li zboží za přepravy ztraceno, částku dobírky, nejvýše však cenu ztraceného zboží.

§ 76

Pokuta za podej zboží, jehož přeprava je zakázána, nebezpečného zboží nebo zboží, které vyžaduje za přepravy zvláštní opatrnosti

Bylo-li podáno k přepravě zboží, jehož přeprava je zakázána, nebezpečné zboží nebo zboží, které vyžaduje za přepravy zvláštní opatrnosti, a byl-li nesprávně udán obsah nebo vlastnosti zboží, vybere dráha pokutu ve výši stanovené tarifem; mimo to jí náleží náhrada veškeré škody, která jí tím byla způsobena. Kdo takový podej zboží zavinil, odpovídá za to též podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 77

Pokuta za nesprávné zápisy v nákladním listu, které mohou mít za následek zkrácení dráhy na dovozném

Za nesprávné zápisy odesilatele v nákladním listu, které mohou mít za následek zkrácení dráhy na dovozném, vybírá dráha kromě rozdílu dovozného ještě pokutu ve výši stanovené tarifem.

§ 78

Pokuty za předržení vozů. Prémie

- (1) Za zdržení vozů při nakládce odesilatelem a vykládce příjemcem nad stanovené lhůty (předržení vozů) vybírá dráha pokutu (zdržné).
- (2) Jsou-li vozy předrženy vykládkou u složišť nebo na vlečce příjemce, vybírá dráha zdržné jak za vozy, které jsou vykládány, tak za vozy, které pro přeplnění složiště nebo vlečky byly zadrženy na kolejích stanice.
- (3) Při předržení krytých i otevřených dvounápravových nebo třínápravových vozů činí zdržné za vůz a hodinu:

od 1 do 6 hodin	2 Kčs,
od 7 do 12 hodin	3 Kčs,
od 13 do 18 hodin	4 Kčs,
od 19 do 24 hodin	5 Kčs,
od 25 do 36 hodin	6 Kčs,
přes 36 hodin	10 Kčs,

při čemž se započatá hodina počítá za celou.

- (4) Naloží-li odesílatel nebo vyloží-li příjemce vozy a skutečně je odevzdá dráze ještě před uplynutím stanovené lhůty, obdrží prémii, a to 2 Kčs za vůz a hodinu.
- (5) Pro stanovení zdržného a prémie se počítá vůz jakéhokoliv druhu o čtyřech nebo více nápravách za 2 dvounápravové vozy.
- (6) Zdržné se nevybírání za vozy přichystané drahou v počtu, který přesahuje nejvyšší technickou výkonnost nakládacích míst odesilatele a vykládacích míst příjemce, stanovenou pro dobu 24 hodin. Zbytek vozů, který takovým přichystáním vznikl v průběhu 24 hodin, se přenáší pro výpočet

zdržného do následujících 24 hodin.

(6a) Náčelník dráhy může snížit nebo prominout zdržné, jež vzniklo předržením vozů jako přímý následek požáru, povodně, průtrže mračen a podobných událostí živelného rázu, které přepravce nemohl odvrátit ani zdolat, nebo zdržné, které vzniklo předržením vozů pro nehodu v závodě, která měla za následek přerušení výroby alespoň na dobu 72 hodin.

(7) Zdržné se vybírá vedle pokuty za nesplnění plánu přepravy.

(8) Kdo zavíní předržení vozů při nakládání nebo vykládání, odpovídá za to podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

§ 79

Pokuty za nedoložení vozů a za přetížení vozů

(1) Nedoloží-li odesílatel vůz do technické normy nakládky, zaplatí pokutu stanovenou tarifem.

(2) Technické normy nakládky pro různé druhy zboží a vozů stanoví ministerstvo dopravy.

(3) Pokud nejsou technické normy nakládky stanoveny, zaplatí odesílatel, stanoví-li tak ministerstvo dopravy, pokutu za nedoložení vozu do úplného ložného prostoru nebo do únosnosti vozů.

(4) Naloží-li odesílatel vůz přes únosnost, zaplatí za přetěž pokutu stanovenou tarifem.

(5) Odesílatel je povinen na požádání dráhy vyložit celou přetěž z vozu. Dráha může provést vykládku sama na účet odesílatele.

(6) Dráha není oprávněna žádat vyložení přetěže nebo přetěž vyložit, nepřesahuje-li přetěž 0,5 tuny u dvounápravových a třínápravových vozů a 1,2 tuny u vozů o čtyřech a více nápravách. V takových případech se pokuta nevybírá.

§ 80

Vybírání pokut podle §§ 78 a 79 inkasním řízením

Pokuty podle §§ 78 a 79 se vybírají od přepravců prostřednictvím peněžních ústavů inkasním řízením bez akceptu (příkazem k vybrání).

§ 81

Pokuty za poškození vozů

(1) Dojde-li k poškození vozů při nakládání odesílatelem nebo při vykládání příjemcem, zaplatí za to odesílatel nebo příjemce pokutu ve výši pětinasobné ceny poškozených součástí. Cena se stanoví podle ceníku vydaného ministerstvem dopravy. Ve zvlášť odůvodněných případech může náčelník dráhy pokutu snížit až na dvojnásobek ceny poškozených součástí. Kdo poškození vozu zavíní, odpovídá za to podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

(2) Dojde-li k poškození vozů na vlečce nehodou při dopravě nebo při posunu bez zavinění dráhy, zaplatí vlečkař pokutu za poškození vozu ve výši dvojnásobku ceny poškozených součástí.

§ 82

Povinnost nahradit dráze škody vzniklé přetížením nebo poškozením vozů, nesprávnou nakládkou nebo nesprávným balením zboží

Kromě pokut, které je přepravce povinen zaplatit, je povinen nahradit dráze také škody, které vznikly přetížením vozů, poškozením vozů, nesprávnou nakládkou nebo nesprávným balením zboží.

§ 83

Pokuty za nevyčištění vozů. Desinfekce vozů

(1) Nevyčistí-li příjemce vůz, který vykládal, zaplatí za to dráze pokutu v částce 50 Kčs za vůz. Přichystá-li dráha k naložení nevyčištěný vůz, zaplatí za to odesilateli rovněž pokutu v částce 50 Kčs za vůz; odesílatel je povinen vůz vyčistit a ve stanovené lhůtě naložit.

(2) Je-li předepsána desinfekce vozů, dráha ji provede na účet příjemce; poplatky za desinfekci stanoví tarif.

§ 84

Nevyprázdněné a nevyčištěné nádržkové vozy. Pokuta za prostoj těchto vozů

(1) Dráha nepřijímá od příjemců nádržkové vozy, které nejsou úplně vyprázdněné a vyčištěné. Za každou hodinu prostoje takového vozu zaplatí příjemce pokutu za prostoj vozu ve výši 50 Kčs, a to od okamžiku zjištění, že vůz nebyl vyčištěn, až do jeho vyčištění. Ministerstvo dopravy může stanovit, které nádržkové vozy, jejichž vyčištění není účelné, lze vrátit jen úplně vyprázdněné; v tom případě vybírá dráha od příjemce pokutu za prostoj vozu od okamžiku zjištění, že vůz není úplně prázdný, až do jeho úplného vyprázdnění.

(2) Nevyčištěné nádržkové vozy, které dráha odesilateli přichystala, se do splnění plánu přepravy drahou nezapočítávají; nádržkové vozy, jejichž vyčištění není účelné (odstavec 1), se do splnění plánu přepravy drahou nezapočítávají, jen nejsou-li přichystány úplně vyprázdněné. Rovněž se nezapočítávají do splnění plánu přepravy drahou nádržkové vozy přichystané odesilateli pro přepravu mezi drahami, nejsou-li v této přepravě schopné běhu.

§ 85

Náhrada výdajů a placení pokut, nejsou-li přiloženy listiny nutné podle celních, veterinárních nebo jiných správních předpisů

Nejsou-li přiloženy k nákladnímu listu listiny, které měly být přiloženy podle celních, veterinárních nebo jiných správních předpisů, je přepravce povinen hradit dráze výdaje tím vzniklé a za prostoj vozů zaplatit zdržné.

§ 86

Odpovědnost odesílatele, nepřijal-li příjemce nákladní list nebo neodebral-li zboží, a odpovědnost příjemce po přijetí nákladního listu nebo odběru zboží

(1) Dokud příjemce nepřijal nákladní list nebo neodebral zboží, odpovídá dráze odesílatel.

(2) Příjemce odpovídá dráze, jakmile přijal nákladní list nebo odebral zboží.

(3) Příjemce může vymáhat na odesilateli podle příslušných předpisů náhradu pokut, poplatků, výdajů a škod, které zaplatil nebo nahradil dráze pro nesprávné jednání odesílatele.

§ 87

Odpovědnost dráhy, neposkytne-li místo cestujícímu s místenkou

Nebylo-li cestujícímu s místenkou poskytnuto místo ve vlaku označeném na místě, vrátí mu dráha částku zaplacenou za jízdu, vzdal-li se jízdy (§ 55 odst. 3), a zaplatí mu pokutu ve výši stanovené tarifem.

§ 88

Neoprávněné vyloučení cestujícího z jízdy. Zpoždění a vynechání vlaků

(1) Vyloučí-li dráha cestujícího z jízdy neoprávněně, vrátí mu jízdné za neprojetou trať a zaplatí mu pokutu ve výši stanovené tarifem.

(2) Dráha neodpovídá za následky zpožděného odjezdu nebo příjezdu anebo vynechání vlaků; je

však povinna, je-li třeba, přiměřeně prodloužit dobu platnosti jízdenky.

§ 89

Odpovědnost dráhy za neporušenost a včasné dodání cestovních zavazadel a spěšnin

(1) O odpovědnosti dráhy za ztrátu a poškození cestovních zavazadel platí přiměřeně ustanovení §§ 67 až 69. Za ztrátu cestovního zavazadla s udanou cenou vyplatí náčelník stanice náhradu ve výši udané ceny; nebyla-li u cestovního zavazadla cena udána, vyplatí se náhrada ve výši 10 Kčs za 1 kg. Dokáže-li cestující, že cestovní zavazadlo mělo cenu vyšší než 10 Kčs za 1 kg, vyplatí mu správa dráhy náhradu ve výši skutečné ceny, jakou mělo zavazadlo v místě a době odeslání. Cestovní zavazadlo se pokládá za ztracené, nebylo-li vydáno do 10 dnů ode dne příjezdu vlaku, kterým mělo být přepraveno.

(2) Za zpožděný výdej cestovního zavazadla zaplatí dráha pokutu ve výši stanovené tarifem.

(3) O odpovědnosti dráhy za ztrátu a poškození spěšniny platí přiměřeně ustanovení §§ 67 až 70.

(4) Pro přepravu spěšnin platí dodací lhůty stanovené v § 36 pro rychlé zboží; o pokutě za překročení dodací lhůty platí obdobně ustanovení § 72.

(5) Za předměty svěřené nosiči nebo odevzdané do úschovny odpovídá dráha jako za cestovní zavazadlo přijaté k přepravě.

§ 90

Odpovědnost za podej předmětů zakázaných jako cestovní zavazadlo nebo spěšnina

Byly-li podány jako cestovní zavazadlo nebo spěšnina předměty, jejichž přeprava jako zavazadlo nebo jako spěšnina je zakázána, zaplatí cestující nebo odesílatel pokutu ve výši stanovené tarifem. Kdo takový podej zavínil, odpovídá za to též podle obecných předpisů, zejména podle předpisů trestních nebo disciplinárních.

ČÁST PÁTÁ

Zápisy, reklamace a žaloby

§ 91

Zápisy

(1) Okolnosti, které mohou zakládat hmotnou odpovědnost dráhy a přepravců, se zpravidla zjišťují zápisem. Podrobná ustanovení o sepisování zápisů, jakož i o zjišťování okolností, které nevyžadují sepsání zápisu, vydá ministerstvo dopravy.

(2) Zmíněné okolnosti mohou být důvodem pro uplatnění reklamací pouze tehdy, jsou-li zjištěny způsobem uvedeným v odstavci 1.

§ 92

Oprávnění k reklamacím u dráhy a k uplatnění nároků u soudu

(1) Podat reklamaci u dráhy a uplatnit nárok u soudu může

a) při úplné ztrátě zboží nebo spěšniny odesílatel nebo příjemce, předloží-li stvrzenku o přijetí zboží (spěšniny) k přepravě; příjemce, předloží-li potvrzení o zaplacení ceny zboží a potvrzení dráhy, že zboží (spěšnina) bylo odesláno,

b) při částečné ztrátě nebo poškození zboží (spěšniny), překročení dodací lhůty nebo při průtahu ve výdeji zboží (spěšniny) příjemce, předloží-li nákladní list (spěšninový list) nebo, bylo-li přepravné vyrovnáno ústředně, opis nákladního listu,

c) při úplné ztrátě cestovního zavazadla ten, kdo předloží zavazadlový lístek; při částečné ztrátě nebo poškození zavazadla ten, kdo předloží o částečné ztrátě nebo poškození zápis,

d) při přeplatku z přepravy zboží (spěšniny) odesílatel nebo příjemce podle toho, kdo předloží nákladní list (spěšninový list), a při ústředním vyrovnávání přepravného organizace, která zaplatila přepravné; při přeplatku jízdného nebo zavazadelného cestující, předloží-li jízdenku nebo osvědčení stanice, které pro uplatňování přeplatku nahrazuje jízdenku nebo zavazadlový lístek,

e) při výdeji zboží bez zaplacení dobírky odesílatel, předloží-li stvrzenku o přijetí zboží k přepravě.

(2) Podrobnosti o vydávání potvrzení o odeslání zboží a výši poplatku za jeho vydání stanoví tarif.

§ 93

Zákaz a omezení některých reklamací

(1) Požadovat zaplacení nedoplatku nebo podat reklamaci přeplatku nebo pokuty za překročení dodací lhůty není dovoleno, jde-li o částku menší než 10 Kčs na každý nákladní list.

(2) Není dovoleno požadovat zaplacení nedoplatku nebo podat reklamaci přeplatku nebo pokuty za překročení dodací lhůty, činí-li úhrnná částka, která měla být podle tarifu vybrána a již se nedoplatek týká, nebo úhrnná částka, vybraná podle nákladního listu i s případným přeplatkem, méně než 30 Kčs.

(3) Omezení podle odstavců 1 a 2 neplatí, opakují-li se přeplatky nebo nedoplatky soustavně.

§ 94

Postoupení práva podávat reklamace u dráhy a uplatňovat nároky u soudu

(1) Právo podat reklamaci u dráhy a uplatnit nárok u soudu nelze postoupit na jiné orgány, podniky, organizace nebo občany, ledaže právo postupuje odesílatel příjemci nebo příjemce odesílateli nebo postupuje-li se právo jinému orgánu, podniku nebo organizaci, patřícím k témuž správnímu nebo hospodářskému odvětví.

(2) Ustanovení o přechodu nároků na státní pojišťovnu nejsou dotčena.

§ 95

Podávání reklamací a jejich projednání drahami

(1) Reklamace z přepravy zboží, cestujících, cestovních zavazadel a स्पेशिन se podávají u správy dráhy určení, nestanoví-li ministr dopravy jinak.

(2) V reklamaci musí být uveden důvod a výše nároku. K reklamaci nutno připojit doklady, které jí odůvodňují.

(3) Předpisy o projednávání reklamací vydá ministr dopravy.

§ 96

Lhůty pro podávání reklamací a žalob z přepravy

(1) Reklamaci u dráhy lze podat jen do 6 měsíců; jinak nárok zaniká. Výjimku činí reklamace z přímé sdružené železniční a vodní přepravy, která může být podána do jednoho roku.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i pro uplatnění nároků drah proti odesílatelům nebo příjemcům zboží (spěšniny) a cestujícím na zaplacení přepravného, jízdného, zavazadelného, pokut a na náhradu škody.

(3) Uvedené lhůty počínají

a) při poškození nebo částečné ztrátě zboží, cestovního zavazadla nebo स्पेशिन uplynutím dne výdeje zboží, cestovního zavazadla nebo स्पेशिन,

- b)** při úplné ztrátě zboží nebo spěšninou dnem, kdy uplynuly lhůty uvedené v § 72 odst. 3,
- c)** při úplné ztrátě cestovního zavazadla, jakmile uplyne 10 dnů po dni, ve kterém mělo zavazadlo dojít do stanice určení,
- d)** u přeplatků a nedoplatků z přepravy zboží (spěšnin) uplynutím dne výdeje zboží (spěšnin); u přeplatků a nedoplatků z přepravy zboží, u kterého přepravné bylo vyrovnáno ústředně, uplynutím dne, kdy došlo od dráhy vyúčtování a nákladní list,
- e)** při překročení dodací lhůty pro přepravu zboží nebo spěšninou uplynutím dne, kdy zboží nebo spěšnina došly,
- f)** při vymáhání pokut za nesplnění plánu přepravy uplynutím dne, kterým skončila pětidenní lhůta stanovená pro zaplacení pokut (§ 66 odst. 3),
- g)** při vymáhání pokut za porušení ustanovení tohoto řádu, došlo-li k němu za přepravy zboží nebo spěšninou, t. j. od okamžiku přijetí k přepravě do výdeje ve stanici určení, uplynutím dne výdeje zboží nebo spěšninou,
- h)** v ostatních případech uplynutím dne, kdy nastala událost, odůvodňující podání reklamace.

(4) Byla-li reklamace zamítnuta nebo zůstala-li bez odpovědi, má reklamant k podání žaloby čtyřměsíční lhůtu od uplynutí dne, kdy dostal odpověď od dráhy, nebo od uplynutí dne, kdy skončila lhůta stanovená pro odpověď dráhy; nebyla-li žaloba podána v této lhůtě, nárok zaniká.

(5) Ustanovení odstavce 4 platí obdobně pro podání žaloby drahou.

§ 97

Lhůty pro vyřízení reklamací

(1) Dráha je povinna vyřídit podanou reklamaci a zpravit reklamanta o vyhovění nebo zamítnutí v těchto lhůtách:

- a)** do 2 měsíců u reklamací z přeprav v obvodu jedné dráhy (místních přeprav),
- b)** do 3 měsíců u reklamací z přeprav mezi drahami (přímých přeprav),
- c)** do 6 měsíců u reklamací z přímé sdružené železniční a vodní přepravy,
- d)** do 45 dnů u reklamací přeplatků částek zaplacených za přepravu.

(2) Tyto lhůty se počínají dnem, kdy dráha reklamaci obdržela. Při úplném nebo částečném zamítnutí reklamace je dráha povinna ve vyřízení uvést důvody zamítnutí reklamace a vrátit přiložené doklady.

(3) Nevrátí-li dráha doklady podle odstavce 2, zaplatí reklamantovi pokutu ve výši stanovené tarifem.

(4) Ustanovení odstavců 1 písm. a) až c), 2 a 3 platí obdobně, uplatňuje-li dráha nárok podle § 96.

§ 98

Úroky

(1) Částku, která byla přiznána na reklamaci nebo rozhodnutím soudu, zúročí dráha ve výši 4 % ročně.

(2) Úroky se počítají až do dne poukazu nebo hotového zaplacení za dobu, která počíná, jde-li o

- a)** reklamace přeplatků z částek zaplacených za přepravu, uplynutím dne, kdy částky byly požadovány,
- b)** reklamace na vrácení částek, získaných likvidací zboží, cestovního zavazadla nebo spěšninou, uplynutím dne likvidace zboží, cestovního zavazadla nebo spěšninou,

c) všechny ostatní reklamace uplynutím dne podání reklamace.

(3) Ve stejné výši platí úroky odesílatelé, příjemci a cestující, pokud jde o nároky, které vůči nim uplatnila dráha a které vznikly z přepravy zboží, cestujících, cestovních zavazadel nebo spěšnin. V těchto případech se počítají úroky ode dne následujícího po dni, ve kterém dráha písemně požádala o zaplacení příslušných částek, až do dne zaplacení.

(4) Vráť-li dráha přeplatek do jednoho měsíce ode dne výdeje zboží nebo zaplatí-li odesílatel nebo příjemce nedoplatek ve stejné lhůtě ode dne, kdy obdržel o nedoplatku zprávu, úroky se nepočítají.

§ 99

Podávání žalob na dráhu a vyřizování reklamací na zaplacení prémie

(1) Žaloba proti dráze může být podána jedině tehdy, zamítne-li dráha reklamaci úplně nebo částečně nebo nedojde-li od ní odpověď ve lhůtách uvedených v § 97 odst. 1.

(2) Nároky na zaplacení prémie za tvoření ucelených vlaků a větších celků ze zásilek a za předčasné naložení nebo vyložení vozů nemohou být uplatněny u soudu a lze je uplatnit jen reklamací.

(3) Rozhodnutí náčelníka dráhy o reklamacích prémie do částky 500 Kčs je konečné a nepodléhá odvolání. Z rozhodnutí náčelníka dráhy o částce přes 500 Kčs lze se odvolat k ministru dopravy. K jeho rozhodnutí mohou být předloženy též všechny reklamace prémie, nehledíc na částku, které dráha nevyřídila ve lhůtách stanovených v § 97 odst. 1.

(4) Proti rozhodnutí ministra dopravy není přípustné odvolání.

§ 100

Soudní příslušnost pro žaloby

Žaloby proti dráze ze všech sporů vyplývajících z porušení ustanovení tohoto řádu musí být uplatněny u soudu, kde má sídlo správa dráhy určení.

ČÁST ŠESTÁ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 101

Přechodné ustanovení

Železniční přepravní smlouvy sjednané ve vnitrozemské přepravě do 31. března 1955, ale splněné po tomto dni, se posuzují podle dosavadních předpisů.

§ 102

Zrušovací ustanovení

Zrušují se všechny předpisy, které odporují tomuto řádu, zejména vládní nařízení č. 2/1952 Sb. a č. 62/1953 Sb.

§ 103

Účinnost a provedení

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1955; provede je ministr dopravy.

Dr. Dolanský v. r.

Pospíšil v. r.

Souvislosti

Provádí předpis

[97/1950 Sb.](#) Zákon o drahách

Je měněn

[36/1958 Sb.](#) Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje vládní nařízení č. 37/1954 Sb., jímž se vydává železniční přepravní řád

[16/1956 Sb.](#) Vládní nařízení o schvalování plánů železniční přepravy

Je zrušen předpisem

[132/1964 Sb.](#) Vyhláška ministerstva dopravy o železničním přepravním řádu

Ruší

[62/1953 Sb.](#) Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje železniční přepravní řád

[2/1952 Sb.](#) Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

Je odkazován z

[132/1964 Sb.](#) Vyhláška ministerstva dopravy o železničním přepravním řádu

[36/1958 Sb.](#) Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje vládní nařízení č. 37/1954 Sb., jímž se vydává železniční přepravní řád

[16/1956 Sb.](#) Vládní nařízení o schvalování plánů železniční přepravy

Odkazuje na

[62/1953 Sb.](#) Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje železniční přepravní řád

[2/1952 Sb.](#) Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

[174/1950 Sb.](#) Zákon o dražbách mimo exekuci

Verze

č.	Znění od - do	Novely	Poznámka
3.	01.07.1958 - 30.06.1964	36/1958 Sb.	
2.	01.04.1956 - 30.06.1958	16/1956 Sb.	
1.	01.04.1955 - 31.03.1956		
0.	22.09.1954		Vyhlášené znění

